

Sag C-357/24

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

16. maj 2024

Forelæggende ret:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Kroatien)

Afgørelse af:

3. maj 2024

Sagsøger:

Freistaat Bayern

Sagsøgt:

Euroherc osiguranje d.d.

I. Den forelæggende ret

Den forelæggende ret: Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (appeldomstol i handelsretlige sager, Republikken Kroatien)

[...]

II. Parter i hovedsagen

Sagsøger: Freistaat Bayern, [...] Augsburg, Forbundsrepublikken Tyskland,

[...]

[...]

Sagsøgte: Euroherc osiguranje d.d. [,] Zagreb [...]

III. Hovedsagens genstand og relevante faktiske omstændigheder

- 1 Sagens genstand er sagsøgerens krav om, at sagsøgte skal erstatte det tab, som sagsøgeren har lidt ved at udbetale sygedagpenge til sin medarbejder (person X) for tre perioder med uarbejdsdygtighed fra den 21. april 2015 til den 21. maj 2015, fra den 16. februar 2016 til den 15. april 2016 og fra den 8. november 2016 til den 5. januar 2017. De udbetalte ydelser i perioderne med uarbejdsdygtighed udgør i alt 28 825,83 EUR.
- 2 Person X blev behandlet i Tyskland efter at være kommet til skade i et færdselsuheld, der fandt sted den 18. april 2015 i Šibenik (Kroatien). En cykel og en personbil var involveret i ulykken. Cyklen blev ført af person X, ansat hos sagsøgeren, mens personbilen blev ført af person Y, som er forsikret hos sagsøgte. Det drejer sig om den lovpligtige ansvarsforsikring for motorkøretøjer.
- 3 Person Y blev fundet skyldig i at have forårsaget ulykken, men hans fulde ansvar for at have forårsaget ulykken er stadigvæk bestridt, da sagsøgte hævder, at person X, sagsøgerens medarbejder, også har medvirket til ulykken.
- 4 Efter færdselsuheldet betalte sagsøgte, inden for rammerne af proceduren for mindelig løsning af tvister, person X en erstatning for den faktiske skade forårsaget af bilulykken, der dækkede godtgørelse for ikke-økonomisk skade, betaling for hjælp og omsorg fra tredjeparter, økonomisk skade, øvrige omkostninger og advokatsalærer, i alt 43 433,43 HRK eller 5 764,61 EUR.
- 5 Det retsgrundlag, som sagsøgeren støtter sit krav på, er Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (herefter »forordning nr. 883/2004«). Sagsøgeren mener, at denne myndighed som arbejdsgiver for person X har status som en »kompetent institution« som nævnt i artikel 1, litra q), nr. iv), i forordning nr. 883/2004, idet der er tale om ydelser nævnt i artikel 3, stk. 1, og derfor falder de udbetalte sygedagpenge i dette tilfælde ind under begrebet »ydelse ved sygdom« som nævnt i artikel 3, stk. 1, litra a), i denne forordning.
- 6 Sagsøgeren har henvist til artikel 85, stk. 1, i forordning nr. 883/2004 og har gjort gældende, at denne myndighed ved at betale sygedagpenge, indtræder i sin ansattes rettigheder i forhold til en tredjemand (sagsøgte som ansvarsforsikringsgiver for den person, person Y, der er ansvarlig for skaden), og at en sådan indtræden skal anerkendes i den foreliggende sag, da det drejer sig om ydelser, som person X har modtaget i henhold til tysk lovgivning på grund af skader opstået efter en hændelse i Kroatien.
- 7 I den forbindelse har sagsøgeren henvist til artikel 6, stk. 1, i Gesetz über die Zahlung des Arbeitsentgelts an Feiertagen und im Krankheitsfall (den bayerske lov om udbetaling af ydelser for arbejde på helligdage og i tilfælde af sygdom), som [...] lyder således: »Hvis en medarbejder efter lovens bestemmelser kan kræve erstatning fra en tredjemand for tabt arbejdsfortjeneste forårsaget af uarbejdsdygtighed, overgår dette krav til arbejdsgiveren i det omfang,

arbejdsgiveren i henhold til denne lov fortsat har udbetalt løn til arbejdstageren og betalt de skyldige bidrag for ham, som arbejdsgiveren betaler til den Føderale Arbejdsagentur, arbejdsgiverens andele i bidrag til social- og plejeforsikring samt til supplerende pensionsforsikringer og efterladtepension«.

- 8 Sagsøgte modsætter sig sagsøgerens krav og har gjort gældende, at forordning nr. 883/2004 ikke kan finde anvendelse på de konkrete, faktiske omstændigheder, primært fordi forordningen regulerer spørgsmål om koordinering af social sikring og ikke spørgsmål om erstatning for indirekte tab, som arbejdsgiveren har lidt som følge af udbetaling af sygedagpenge til sin medarbejder, og at sagsøgeren ikke har status som kompetent institution, men alene er en institution, der beskæftiger sig med social sikring.
- 9 Retten i første instans tiltrådte sagsøgerens påstande om anvendelse af forordning nr. 883/2004 i den foreliggende sag uden en konkret begrundelse, forkastede sagsøgtes anbringender som ubegrundede og forkastede alle sagsøgtes påstande som ubegrundede og tog sagsøgerens krav til følge (dom afsagt af Trgovački sud u Zagrebu (handelsretten i Zagreb) [...] af 21. november 2023).
- 10 Sagsøgte har i sin appel af dommen fra retten i første instans rejst udestående spørgsmål vedrørende den korrekte anvendelse af forordning nr. 883/2004 på de fastlagte, faktiske omstændigheder. Derfor er den ret, der træffer afgørelse i anden instans ikke sikker på, om appellanten kan anses for at være den kompetente institution i henhold til artikel 1, i forordning nr. 883/2004, og om begrebet »ydelser ved sygdom« i artikel 3, stk. 2, litra a), også omfatter ydelser i perioden med uarbejdsdygtighed som følge af skader lidt i en anden medlemsstat, bortset fra arbejdsulykker eller erhvervssygdomme og ydelser som følge heraf [litra f)]. Appeldomstolen er heller ikke sikker på, om sagsøgte kan være den, der er forpligtet til at tilbagebetale ydelserne, fordi sagsøgte er et ansvarsforsikringsselskab for motorkøretøjsejere.
- 11 Under forudsætning af, at disse spørgsmål besvares bekræftende, opstår der et spørgsmål vedrørende anvendelsen af artikel 85, stk. 1, i forordning nr. 883/2004. Den kroatiske materielle lovgivning på området for obligatoriske motorkøretøjsforsikringer giver nemlig ikke mulighed for, at der ydes erstatning for såkaldte indirekte tab, som en tredjemand har lidt som følge af en skade, som den skadelidte har lidt. Retten til erstatning for sådanne skader skal være klart fastsat i loven, og indtil videre er denne ret kun forbeholdt institutionen, der opererer inden for syge-, pensions- eller livsrenteforsikringsvirksomhed. På den anden side har arbejdstageren ret til sygesikringsydelser, som udbetales af arbejdsgiveren eller Hrvatski zavod za osiguranje (det kroatiske socialsikringsinstitut) afhængigt af varigheden af uarbejdsdygtigheden, uanset årsagen til sygdommen, og arbejdsgiveren har ikke ret til at kræve erstatning fra den, der er ansvarlig for skaden eller dennes forsikringsgiver. Ansættelseskontrakten og arbejdstagerens obligatoriske sygesikring er retsgrundlaget for udbetaling af den pågældende ydelse i perioden med midlertidig uarbejdsdygtighed på grund af sygdom.

IV. Nationale retsfor skrifter og praksis

- 12 Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (lov om obligatorisk motorkøretøjsforsikring) (*Narodne novine* nummer: 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 og 152/14), der fandt anvendelse på datoen for den begivenhed, der forårsagede skaden og indledning af hovedsagen.

Artikel 2

- (1) Den lovpligtige ansvarsforsikring for motorkøretøjer omfatter:

[...] ¹ 2. forsikring af ejeren eller brugeren (herefter »ejeren«) af køretøjet mod ansvar for skader som påføres tredjemand (herefter »ansvarsforsikring for motorkøretøjer«)

Artikel 3

- (1) De enkelte begreber i henhold til denne lov har følgende betydning [...]

8. »den skadelidte person« er enhver person, der har lidt skade på ejendom og/eller legeme, og som er berettiget til et erstatningskrav i henhold til denne lov [...].

Artikel 11

- (1) En skadelidt kan anmelde erstatningskrav direkte til den ansvarlige forsikringsgiver efter den forsikring, der fremgår i artikel 2, stk. 1, i denne lov.

Artikel 22

- (1) Ejeren af køretøjet er forpligtet til at tegne en ansvarsforsikringsaftale for skader, der omfatter død, legemsbeskadigelse, helbredsskade, ødelæggelse eller beskadigelse af ejendom, der måtte påføres tredjemand som følge af brugen af køretøjet.

Artikel 27

- (1) Det sociale sikringsinstitut er forpligtet til at kompensere forsikringsselskaber, der driver virksomhed inden for sundheds-, pensions- eller invaliditetsforsikring, for den faktiske skade, inden for deres ansvarsområde og inden for de forpligtelser, der er indgået i forsikringsaftalen.

- (2) Den faktiske skade i henhold til stk. 1 i denne artikel indebærer behandlingsomkostninger og andre nødvendige omkostninger afholdt i overensstemmelse med bestemmelserne om sygeforsikring, samt en proportional

¹ Symbolet [...] angiver, at en del af lovens tekst er udeladt som unødvendig.

del af pensionen eller førtidspensionen for den skadelidte eller dennes familiemedlemmer.

- 13 Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (lov om obligatorisk sygesikring) (*Narodne novine* nr. 80/13 og 137/13), gældende på tidspunktet for skaden og indledning af hovedsagen.

Artikel 36

(1) De forsikrede i henhold til loven om obligatorisk sygesikring har ret til:

1. Ydelser for en periode med midlertidig uarbejdsdygtighed eller arbejdshindringer på grund af brug af sundhedspleje eller andre omstændigheder fastsat i artikel 39 i denne lov (herefter »ydelsen«) [...]

Artikel 39

Den forsikrede er berettiget til ydelsen i forbindelse med brugen af sundhedspleje fra den obligatoriske sygesikring eller andre omstændigheder fastsat i denne lov, hvis:

1. den pågældende er midlertidigt uarbejdsdygtig på grund af sygdom eller tilskadekomst, eller hvis den pågældende har været indlagt på et hospital til behandling eller undersøgelse [...]

Artikel 40

Ydelse i forbindelse med brug af sundhedspleje som omhandlet i artikel 39, stk. 1 og 2, i denne lov, udbetales til den forsikrede af:

1. en juridisk eller fysisk person – arbejdsgiveren i de første 42 dage af midlertidig uarbejdsdygtighed, og hvis den forsikrede arbejder i et tredjeland, som den juridiske eller fysiske person har udstationeret ham til, eller hvis den pågældende selv er ansat i et tredjeland [...].

Artikel 41

[...] (3) Ydelse i perioden med midlertidig uarbejdsdygtighed, der er nævnt i artikel 39, stk. 1 og 2, i denne lov, henholdsvis fra den 43. eller den ottende dag af midlertidig uarbejdsdygtighed, beregnes og udbetales af en juridisk eller fysisk person - arbejdsgiveren, forudsat at det sociale sikringsinstitut² er forpligtet til at tilbagebetale den udbetalte ydelse inden 45 dage fra datoen for modtagelse af ansøgning om tilbagebetaling.

² Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (det kroatiske sygesikringsinstitut), som i overensstemmelse med artikel 3 i Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (lov om obligatorisk sygesikring), er ansvarlig for den obligatoriske sygesikring i Republikken Kroatien.

Artikel 136

(1) Det sociale sikringsinstitut er forpligtet til at søge erstatning for tab hos den, der har forårsaget den forsikredes sygdom, tilskadekomst eller død.

(2) En juridisk eller fysisk person – arbejdsgiveren – er ansvarlig for enhver skade, der påføres sikringsinstituttet af en ansat på arbejdet eller i forbindelse med arbejdet i de tilfælde, der er nævnt i denne artikels stk. 1.

(3) I de tilfælde, der er nævnt i stk. 2 i denne artikel, er socialsikringsinstituttet også forpligtet til at kræve erstatning direkte fra den ansatte, hvis skaden blev forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

(4) Såfremt det sociale sikringsinstitut søger erstatning fra en juridisk eller fysisk person samt fra en ansat, hæfter disse solidarisk for skaden.

Artikel 140

Det sociale sikringsinstitut er forpligtet til at søge erstatning for den forvoldte skade i tilfælde omhandlet i artikel 136 i denne lov, også direkte fra det forsikringsselskab, hos hvilket disse personer er forsikrede mod ansvar for skader som er påført tredjemand, efter bestemmelserne om lovpligtig forsikring mod denne risiko.

Artikel 142

Det sociale sikringsinstitut er forpligtet til at søge erstatning i de tilfælde, der er nævnt i denne lov, uanset at skaden er opstået som følge af udbetaling af ydelser, som den forsikrede er berettiget til fra den obligatoriske sygesikrings midler, hvilket er statskassen.

Artikel 143

Den erstatning, som det sociale sikringsinstitut har ret til at kræve i de tilfælde, der er nævnt i artikel 135 og 136 og i artikel 138-142 i denne lov, omfatter udgifter til behandling og andre ydelser samt kontante ydelser og andre ydelser udbetalt af Institutet.

- 14 Retsstillingen hvorefter hverken arbejdsgiveren eller dennes forsikringsgiver har ret til erstatning for ydelser udbetalt på grund af medarbejderens midlertidige uarbejdsdygtighed forårsaget af en arbejdsulykke, fremgår klart af Vrhovni sud Republike Hrvatskes (øverste domstol, Republikken Kroatien) nuværende retspraksis. Som bekræftelse på dette er dommen [...] af 18. marts 2014 vedlagt denne anmodning. Af denne dom fremgår det, at arbejdsgivere ikke har ret til at kræve erstatning fra den, der er ansvarlig for skaden, eller dennes forsikringsgiver for det, de har udbetalt til deres ansatte i perioden med fravær på grund af skader. Denne ret gælder heller ikke i tilfælde af en arbejdsulykke eller en erhvervs sygdom. Arbejdsgiverens forsikringsselskab har heller ikke en sådan ret,

selv om arbejdsgiveren er forpligtet til at forsikre sig mod ansvar for arbejdsulykker og erhvervssygdomme hos dens ansatte.

15 De væsentlige punkter i dommen lyder således:

»En arbejdsgiver, der i overensstemmelse med de tidligere nævnte lovbestemmelser,³ udbetaler en ansat en ydelse for fraværsperioden som følge af en arbejdsulykke forårsaget af en tredjepart (den ansvarlige for skaden), er i overensstemmelse med de almindelige principper for erstatningsansvar, ikke en part i en ikke-kontraktlig forpligtelse til at erstatte den skade, der er opstået som følge af skader påført den ansatte, fordi den skadevoldende handling ikke var rettet mod ham. I en situation, hvor den skadevoldende handling var rettet mod én person, og virkningerne af den skadevoldende handling også ramte en anden person, skal denne anden persons ret til erstatning udtrykkeligt være fastsat i loven.

Ved at udbetale sin ansatte [...] en ydelse for fraværet på grund af en arbejdsulykke, opfyldte sagsøgerens forsikrede kunde [...] sin lovbestemte forpligtelse efter artikel 51 og 26 Zakon o zdravstvenom osiguranju (lov om sygesikring).

Ingen bestemmelse i Zakon o zdravstvenom osiguranju (lov om sygesikring) giver arbejdsgiveren mulighed for at søge regres for ydelser udbetalt til en ansat på grund af en arbejdsulykke mod den person, der er ansvarlig for skaden, mens en sådan ret i henhold til artikel 85, stk. 1, i denne lov, tydeligt tilkommer Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (det kroatiske sygesikringsinstitut)«.

V. Kort fremstilling for begrundelsen for forelæggelsen

- 16 I en situation, hvor den kroatiske lovgivning ikke giver ret til erstatning for indirekte tab, som en arbejdsgiver har lidt som følge af udbetaling af ydelser for den periode, hvor hans ansatte er uarbejdsdygtig, opstår spørgsmålet, om den tyske arbejdsgiver i henhold til artikel 85, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, kan træde ind i sin medarbejders rettigheder eller endda fremsætte et direkte erstatningskrav mod en tredjemand, i dette tilfælde til forsikringssselskabet for den person, der er ansvarlig for skaden.
- 17 Domstolen har fortolket artikel 93, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971, som svarer til artikel 85, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, i to sager, C-397/96 og C-428/92, men efter den forelæggende rets opfattelse besvarede disse domme ikke spørgsmålet om, hvorvidt arbejdsgiveren kan anses for at have ret til at søge regres for ydelser som en institution, der er ansvarlig for udbetaling af ydelser, hvis den skadelidte ikke kan kræve en sådan erstatning i den

³ Zakon o zdravstvenom osiguranju (lov om sygesikring) (*Narodne novine* nr: 75/93, 55/96 i 1/97 – konsolideret udgave, 109/07, 13/98, 88/98, 150/98, 10/99, 34/99, 69/00, 59/01, 82/01).

medlemsstat, hvor skaden er sket, hvorfor der ikke er et retsgrundlag for at søge en sådan erstatning.

- 18 Domstolen behandler i øjeblikket sag nr. C-7/24, hvor en dansk domstol anmoder om fortolkning af artikel 85, stk. 1, i forordning nr. 883/2004. Det fremgår klart af indholdet i denne anmodning, der er offentliggjort i form af et arbejdsdokument, at hovedsagen i denne anmodning ligner hovedsagen i den foreliggende anmodning. En væsentlig forskel er dog, at sagsøgerne i den omtalte sag er de tyske offentlige pensionsforsikringselskaber (lovpligtige socialsikringsinstitutioner), mens sagsøgeren i den sag, der verserer for den kroatiske domstol, er den skadelidtes arbejdsgiver. Sagsøgte er som i den foreliggende sag ved den kroatiske domstol et dansk ansvarsforsikringselskab. I den pågældende anmodning rejses også spørgsmålet om, hvorvidt de materielle regler i den medlemsstats lovgivning, hvor skaden indtraf, kan begrænse den forpligtede sociale sikringsinstitutions regreskrav i tilfælde af, at de sociale sikringsydelser, der søges erstattet, ikke er identiske eller i hvert fald efter deres karakter ikke er sammenlignelige med det krav, som skadelidte ville kunne kræve erstattet i henhold til disse materielle regler (punkt 58 i anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-7/24).

VI. Det præjudicielle spørgsmål

I lyset af ovenstående har Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Republikken Kroatiens kommercielle appeldomstol) som retten i anden instans i den foreliggende sag, med henvisning til artikel 19, stk. 3, litra b), i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, fundet, at der er behov for at forelægge følgende præjudicielle spørgsmål til Den Europæiske Unions Domstol:

Skal artikel 85, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger fortolkes således, at for at en arbejdsgiver, som en ydelsespligtig institution, der er forpligtet til at yde ydelser, har regresret til erstatning for en sygeperiode, der er udbetalt til en arbejdstager som følge af skader opstået som følge af begivenheder indtruffet på en anden medlemsstats område, over for en tredjepart, der er erstatningspligtig for denne skade, eller mod dennes ansvarsforsikringselskab, er det nødvendigt, at der er et retsgrundlag for at kræve denne form for erstatning i den medlemsstat, hvor skaden indtraf?

Zagreb, den 3. april 2024

[...]

Bilag:

- en kopi af dommen i første instans, appel og væsentlige uddrag af dokumenter fra retten i første instans

- en kopi af dommen Rev-x 1048/13–2 af 18. marts 2014.

[...]

ARBEJDS
DOKUMENT